

Memo

Den Haag, 17 juni 2023

Geacht fractiebestuur van Hart voor Den Haag,

Naar aanleiding van uw vraag (reeds eerder door u gesteld) om de moties Transparante politieke partijen (RIS 308295) en Transparantie over alle geldstromen van politieke partijen (RIS310523) (deels) uit te voeren bericht ik u namens de vereniging Groep de Mos in deze brief.

Het zijn roerige jaren geweest in politiek Den Haag. Na jarenlange (bewuste) negatieve framing van de partij en het trekken van de cliëntelisme-kaart door sommige politieke opposanten en een deel van de media, volgden: de invallen bij onze wethouders, een raadslid en een aantal donateurs, bizarre beschuldigingen, een 3,5 jaar durend politiek gekleurd proces en tenslotte, geheel conform onze verwachting, volledige vrijspraak op alle tenlasteleggingen. Niet zelden hebben politieke opposanten en sommige media de term 'integriteit' misbruikt als instrument om onze partij, met succes, (optimaal) te beschadigen. Zelfs ná de volledige vrijspraak, waar het Openbaar Ministerie volgens deskundigen, van de rechtbank een 'tik op de vingers' kreeg. Toch wil de vereniging Groep de Mos niets liever dan de discussie over partijfinanciering achter zich laten. Daartoe heb ik inmiddels al gesprekken gevoerd met een aantal andere verenigingsvoorzitters.

Wij zijn van mening dat de aangenomen HSP-moties, waar wij overigens tegen hebben gestemd, een "wassen neus" zijn en onuitvoerbaar zijn voor álle afdelingen in Den Haag van de landelijke partijen. Slechts de vereniging Groep de Mos en de Haagse Stadspartij zouden namelijk gehoor kunnen geven aan deze motie. Dit zit in het feit dat lokale afdelingen van landelijke partijen geen financiële verantwoordelijkheid hebben, daar zij enerzijds niet ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel (en dus geen entiteit zijn) en anderzijds dat de landelijke organisatie van die partijen alle financiën regelen en dus onder de landelijke wetgeving vallen (wet op politieke partijen). In Den Haag krijgen lokale afdelingen geen donaties, als inwoners willen doneren gebeurt dit altijd op landelijk niveau. Een uitzondering is de afdeling van de Haagse VVD, die een eigen stichting heeft en daarmee donaties/giften ophaalt/ontvangt voor het voeren van campagne bij de gemeenteraadsverkiezingen. Deze donaties worden vervolgens geschonken aan de lokale afdeling VVD Den Haag die daarmee, naar eigen zeggen, samen met de landelijke afdracht hun verkiezingscampagne financieren. Lokale afdelingen krijgen zogenaamde afdrachten van de landelijke organisaties. Deze afdrachten kennen per partij verschillende verdeelsleutels. Deze verdeelsleutel omvat vaak ledenaantallen, maar ook bijdrages van donaties gedaan op landelijk niveau. Deze zien we niet terug in de publicaties van de lokale afdelingen op het raadsinformatiesysteem (RIS), zoals beide HSP-moties beogen.

Memo

Opmerkelijk detail is dat op landelijk niveau bijvoorbeeld reclame-uitingen worden ingekocht (met grotere kortingen) die vervolgens op lokaal niveau worden uitgezet, denk aan uitingen in bus- en tramhokjes, ingekochte TV-spots, advertenties in landelijke kranten en sociale mediacampagnes. Deze worden dus niet betaald vanuit lokaal beschikbare financiën. Hierdoor ontstaat er dus een ongelijk speelveld als het gaat om campagnevoeren op lokaal niveau. Dan spreken we nog niet over het gebruik door lokale afdelingen (en in het bijzonder in Den Haag) van landelijke ondersteuning (in natura) van bijvoorbeeld een wetenschappelijk bureau, training van kandidaat-raadsleden, jongerenorganisaties of het inzetten van ministers of zelfs de minister-president bij campagne-activiteiten.

De wet op de politieke partijen geeft duidelijk aan dat, per 1 januari jongstleden, donaties hoger dan €1.000,00 gepubliceerd dienen te worden en dat donaties vanaf €200,00 tot €1.000,00 moeten worden geregistreerd. Lokale afdelingen van landelijke partijen vallen onder deze wetgeving. Lokale partijen, zoals Hart voor Den Haag en de Haagse Stadspartij, vallen daar niet onder. De moties van de HSP vragen om een Haagse norm te hanteren van €500,00 voor het publiceren van donaties/giften. Juridisch gezien raken de moties kant noch wal en lokale afdelingen van landelijke partijen kunnen blijven verwijzen naar de moederpartijen die de lokale campagnes verzorgen. Dat de moties boterzacht zijn blijkt wel uit het volgende citaat van burgemeester Jan van Zanen uit zijn brief van 11 maart jongstleden (RIS311860):

“Over de wijze waarop de informatie is aangeleverd zijn tevoren geen bindende afspraken gemaakt, partijen hebben de informatie uit eigen beweging beschikbaar gesteld. Eventuele aanvullende verzoeken om informatie kunnen dan ook alleen direct bij de partijen worden gedaan. De gemeenteraadsfracties noch de raadsorganisatie kunnen hierop worden aangesproken.”

De vereniging Groep de Mos zal derhalve gehoor geven aan de landelijke norm. De vereniging wil namelijk in de geest van de aangenomen moties handelen. Daarom wil het bestuur in de toekomst (vanaf het financieel jaarverslag 2023) de norm die wordt gehanteerd voor landelijke partijen volgen. Pas in jaarverslag over 2023 zullen zowel de vereniging als de aan ons gelieerde stichting, voor het eerst van alle giften boven de 1.000 euro de namen van donateurs openbaar maken. Daarmee zullen we dan, conform de landelijke norm, ook aan motie Bos II voldoen. Mocht die norm veranderen, bijvoorbeeld richting de hoogte van de HSP-motie, dan zullen wij daarop anticiperen door de landelijke wetgeving te volgen. Dat doen wij zowel vanuit onze vereniging Groep de Mos, als vanuit de aan ons gelieerde stichting Toekomst Lokaal Den Haag.

Memo

Tegelijkertijd moeten alle partijen werk maken om het ongelijke speelveld voor lokale partijen op te heffen en daarover gezamenlijk een lobby starten richting o.a. de Tweede Kamer. Want in tegenstelling tot de landelijke partijen als CDA, VVD, D66 en PvdA konden de lokale partijen nooit op geld vanuit Den Haag rekenen. Terwijl zij de afgelopen jaren, met ruim 30% van de stemmen, een steeds belangrijker stempel op het gemeentelijke beleid drukken en veel wethouders leveren. Voor het opleiden van nieuwe raadsleden en het voeren van campagne om maar eens wat te noemen, zijn de lokale partijen afhankelijk van het geld van leden, een bijdrage van de raadsleden/wethouders en van donateurs. Dat is zeker geen vetpot en het is hard werken om donaties op te halen. Zet daar de 25 miljoen euro die de landelijke politiek jaarlijks ontvangt uit Den Haag tegenover, en het verschil is duidelijk. Zeker als je bedenkt dat landelijke partijen, met professionele fondsenwerving, vaak ook nog eens miljoenen euro's aan donaties weten op te halen. Daar waar landelijke partijen wél subsidies krijgen voor scholing, ledenwerving en onderzoek, wetenschappelijke bureaus en jongerenbewegingen, krijgen lokale partijen vooralsnog niks. Ook bij nieuwe wetgeving die in de maak is, blijft het ongelijke speelveld bestaan. De landelijke partijen pikken zelfs nog een graantje mee van de 8 miljoen euro die het Rijk jaarlijks voor de lokale politiek beschikbaar wil stellen. Deze subsidie is er namelijk voor alle partijen die een zetel halen in een gemeenteraad, in Provinciale Staten of in het algemeen bestuur van een waterschap. Dus niet alleen voor de lokale partijen, maar óók voor de lokale afdelingen van de landelijke partijen. Zij kunnen deze extra middelen naar eigen believen prioriteren op lokaal niveau wat er in praktijk op neerkomt dat de mogelijkheid ontstaat dat een Haagse afdeling van een landelijke partij tienduizenden euro's extra te besteden krijgt voor de verkiezingscampagne. Wederom een ongelijk speelveld.

Wij juichen landelijke wetgeving omtrent partijfinanciering toe, mits daarbij een gelijk speelveld wordt gecreëerd. We rekenen voor het realiseren van een gelijk speelveld op steun van alle in de gemeenteraad vertegenwoordigde partijen, en zeker van lokale afdelingen van wie de landelijke moederpartijen het gelijke speelveld torpederen of hebben getorpedeerd. Het bestuur van de vereniging Groep de Mos heeft de eerste stappen gezet richting de andere voorzitters van lokale afdelingen om het onderwerp transparantie verder te bespreken. Dit gaat in de komende weken verder gestalte krijgen en daarvan zal u op de hoogte gehouden worden.

Memo

Tenslotte hierbij de nader gespecificeerde inkomsten over 2022 van de vereniging Groep de Mos:

Contributie leden:	€6.447,60
Bijdrage raadsleden:	€9.100,-
Donaties aan vereniging:	€1.954,54
Donatie van Stichting Toekomst Lokaal Den Haag:	€158.348,68
Donaties voor campagnebus:	€ 740,-
Totaal aan inkomsten over 2022	€163.963,07

Met Vriendelijke Groet,

Bram Reitsma
Voorzitter Vereniging Groep de Mos